

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

N:r 5.

Stockholm den 30 Januari 1913

6:e årg.

Prenumerationspris: 1/2 år.. kr. 4: 50 1/2 år.. kr. 2: 50 3/4 .. " 3: 50 1/4 .. " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Klarabergsgatan 48, två tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. Sthlm 1913, F. Englunds Boktr.	Expedition och Annonskontor: Klarabergsgatan 48, två tr. Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per lin. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	--	---	--	--

En försäkringstekniker om kvinnornas ställning i ålderdomspensioneringsförslaget.

Vid ett den 10 januari hållet sammanträde med Försäkringssällskapet i Göteborg, hvarvid ett flertal riksdagsmän för Göteborgs stad närvaro, har ålderdomsförsäkringskommitténs förslag förekommit till behandling. Diskussionen inleddes af fil. dr. N. V. E. Nordenmark från Stockholm, som behandlade förslaget ur allmän synpunkt och därvid särskildt underströk, att detta icke innebure någon verklig socialförsäkring, utan blott en i vissa afseenden förbättrad, i andra afseenden försämrad fattigvård.

Af särdeles stort intresse torde det för Dagnys läsare vara att få del af det inlägg, som under diskussionen gjordes af försäkringsdirektören D. F. Lundgren till förmån för lika behandling af män och kvinnor, hvilket därför här meddelas. Direktör Lundgrens anförande har icke af tidningarna refererats. Det innehöll i hufvudsak följande.

Utredningen säger, att kvinnornas dödlighet är lägre än männens, att invaliditetsfrekvensen är högre och invaliditetsdödligheten lägre än de för männen gällandetalen. Matematikern stannar därför vid det resultatet, att kvinnorna skulle ha mindre för sina insatser än männen, 23 % af erlagda afgifter, mot männens pension på 30 %.

För min del vill jag opponera mig mot det slaget försäkringsteknik, då fråga är om att ordna en obli-

gatorisk allmän försäkring. Den försäkringstekniker vore riktig och dess tillämpning nödvändig, om det gällt att bilda en konkurrenskraftig affärsanstalt för drifvande af pensionsförsäkring. En affärsanstalt har nämligen att räkna med något, som vi inom försäkringsverksamheten kalla ett mot anstalten riktadt urval.

Om man tänker sig att af två pensionsanstalter den ena tillämpar en genomsnittspremie för män och kvinnor, under det att konkurrentanstalten tillämpar särskilda tabeller för män och kvinnor, skulle ju följden blifva, att männen finge fördel af att gå till konkurrenten, som beviljar försäkring till den efter deras förhållanden försäkringstekniskt afpassade premien, under det att kvinnorna skulle föredraga att vända sig till den anstalt, som meddelar försäkring mot genomsnittspremie. Resultatet blefve då, att den anstalt, som tillämpar genomsnittspremier, kommer på obestånd till följd däraf att dess premier icke motsvara den risk anstalten öfvertagit, under det att den andra anstalten, som tecknar försäkring åt männen till en fullt adekvat premie, skulle reda sig bra. Det är detta förhållande, som motiverar den försäkringstekniska distinktionen.

Så snart det blifvit fråga om att anordna en obligatorisk försäkring med monopol för viss anstalt, och faran för urval sålunda bortfaller, bort-

faller också det försäkringstekniska skälet för en distinktion. Kalkylerna blifva bärkraftiga nog utan sådan distinktion.

Men nu invänder någon: Denna skillnad mellan män och kvinnor är ju i andra fall ett uttrönt faktum, och rimligheten kräver därför, att hänsyn tages till detta faktum. Därpå svarar jag: Individens har icke rätt att räkna sig gruppens siffra tillgodo. Han är möjligen ur en annan grupperingssynpunkt mindervärdig, hänförlig till en sämre klass. Till en gift absolutist från landet, som åberopar sig på att männens invaliditetssannolikhet är lägre än kvinnornas och att de sistnämndas dödlighet är mindre, kan jag säga: Ni är landtbo, och stadsboarnas dödlighetssiffror äro större än landbornas. Ni är gift, och ungarlarnas dödlighets- och invaliditetssiffror äro mycket lägre än de giftas. Ni är absolutist, och absolutisternas siffra visar sig mycket förmånligare än icke absolutisternas och så vidare, därtör skall Ni rätteligen ha en låg pension. Med andra ord, dödlighet och invaliditet bero icke på en enda omständighet, utan framgå såsom resultanter af en mängd i olika riktning verkande omständigheter. Grupperas befolkningen efter någon af dessa omständigheter, leder grupperingen snart sagdt med nödvändighet till olika genomsnittssiffror för grupperna. Men dessa genomsnittssiffror äro icke måttgivande för individernas förhållanden. Nu känner man sig imponerad af den stora skillnaden mellan män och kvinnor, men hur skulle saken gestalta sig, om vi i stället gjorde en uppställning till exempel efter stadsbor och landtbor gifta och ogifta, och så vidare. Dödlighetssiffrorna för land och stad och för smärre städer och storstäder visa mycket stora skillnader, och jag känner mig öfvertygad om att invaliditetsfrekvensen skulle visa ännu större skillnader. Huru skulle siffrorna ställa sig, om man började uppdraga en skillnad mellan industriarbetare och andra arbetare? En föreställning härom har man vunnit genom de nyligen framkomna erinringarna om sjömannens särskilda dödlighets- och invaliditetsförhållanden.

Jag är säker på, att om vi skulle verkställa en dödlighets- och invaliditetsundersökning beträffande industriarbetarna, klassificerade efter industrier eller yrken, skulle vi beträffande många utaf dessa komma till det resultatet, att en ålderdomspensionering vid 67 år är en orimlighet, men att för andra yrken ålderssiffran skulle kunna sättas högre. Om man nu gör en distinktion, distinktionen mellan man och kvinna, hvarför skulle man icke lika gärna göra andra distinktioner, som äro ur privatförsäkringsteknisk synpunkt fullt motiverade.

Med detta har jag då velat säga, att jag just af försäkringstekniska skäl måste göra erinringar emot att förslaget behandlar kvinnorna på ett annat sätt än männen.

Härtill kommer sedan den rent humanitära synpunkten, som måste läggas till grund för en organisation af förevarande art, nämligen att förslaget skulle förete sig som stödja dem, som äro svaga. Visar det sig, att kvinnan är mera utsatt för invaliditetsrisk, att hennes dödlighet är lägre och att hennes pensionsbehof alltså

äro större, synes det mig vara fullt i öfverensstämmelse med ändamålet att gifva henne lika hög pension som den mannen erhåller.

Till belysning af direktör Lundgrens uttalanden om att andra distinktioner uppvisa större skillnader kunna följande officiella siffror anföras:*)

Män och kvinnor i hela riket. Dödlighet pr 1,000 personer.

Ålder år	Dödlighet pr 1,000 invånare		Ålder år	Dödlighet pr 1,000 invånare	
	Män	Kvinnor		Män	Kvinnor
20	6,48	5,31	50	12,58	10,12
25	6,62	6,09	55	16,18	12,21
30	6,79	6,39	60	22,64	17,99
35	7,15	7,03	65	32,96	27,61
40	8,24	7,66	70	51,25	44,12
45	9,66	8,19	75	79,75	71,77

Såsom synes af följande tabell är emellertid genomsnittligt ofvanstående siffror angifna skillnad i dödlighet mellan män och kvinnor icke mindre än skillnaden i dödlighet mellan landtbefolkning och stadsbefolkning utan åtskillnad mellan män och kvinnor.

Dödlighet pr 1,000 invånare i stad och på landsbygden utan åtskillnad mellan män och kvinnor.

Ålder år	Dödlighet pr 1,000 invånare		Ålder år	Dödlighet pr 1,000 invånare	
	Stad	Land		Stad	Land
20	6,07	5,81	50	14,98	10,11
25	6,75	6,23	55	18,43	13,25
30	7,97	6,23	60	24,95	18,85
35	8,49	6,53	65	34,94	29,13
40	10,30	7,21	70	52,53	46,26
45	11,93	8,10	75	80,20	75,41

En annan jämförelse af stort intresse är jämförelsen i dödlighet mellan gifta och ogifta. För att gifva en föreställning om hvilka utomordentligt stora skillnader man här har att göra med, meddela vi nedan följande jämförande siffror öfver dödligheten för ogift man i stad och gift man på landet:

Dödligheten pr 1,000 personer för ogifta män i stad och gifta män på landet.

Ålder år	Dödligheten pr 1,000 personer för		Ålder år	Dödligheten pr 1,000 personer för	
	ogifta män i stad	gifta män på landet		ogifta män i stad	gifta män på landet
25	9,07	3,78	55	37,32	13,11
30	12,31	4,37	60	49,83	18,38
35	16,40	4,94	65	59,49	28,87
40	21,37	5,89	70	82,89	44,47
45	27,78	7,41	75	115,13	72,68
50	32,77	9,66	80	135,26	120,66

Skulle man nu vid tillmätandet af pensionerna tillämpa en distinktion af samma slag som den kommittén vill göra mellan män och kvinnor, skulle resultatet blifva, att en ogift man i stad kan påräkna ett mycket större pensionsvederlag för sina afgifter än en gift man på landet och att skillnaden i detta fall skulle blifva oerhördt mycket större än den skillnad man velat göra på motvärdet till männens och kvinnornas pensionsavgifter.

Skulle man fortsätta dessa jämförelser, till exem-

*) Dödlighets- och lifslängdstabeller för åriondet 1891—1900, publicerad som bihang till fjärde afdelningen af Statistiska centralbyråns befolkningsstatistik för år 1900, P. A. Norstedt & Söner 1908. Pris 80 öre.

pel att jämföra industriarbetare i en storstad med jordbrukare på landet, komme man till ännu mera vidtgående skillnader.

Dessa siffror ha anförts för att gifva en antydning om att de synpunkter direktör Lundgren angifvit öppna vida perspektiv för pensionsfrågans handläggning i en för kvinnorna gynnsammare riktning.

Det är icke sant, att försäkringsstatistiken och försäkringstekniken kräva att kvinnorna behandlas ogynnsammare än männen.

De engelska kvinnorna inför afgörandet.

Fredagen förliden vecka började debatten i engelska underhuset om den stora rösträttsreformen. Som bekant upptar icke regeringsbillen rösträtt för kvinnor, men fyra olika tilläggsförslag ha framkommit, i hvilka framläggas kraf på mer eller mindre utsträckt kvinnorösträtt. Det första, sir Edward Greys, tar frågan principiellt. Enligt detsamma skulle regeringsförslagets "hvarje manlig person är berättigad . . . rösträtt" utbytas mot "hvarje person är" etc. I det andra tilläggsförslaget begäres allmän och lika rösträtt för båda könen. Detta är arbetarepartiets önsknings. Det tredje är ett liberalt kompromissförslag med bostadsstreck, som skulle medföra rösträtt dels för alla kommunalt röstberättigade kvinnor, dels för gifta kvinnor öfver 25 år. Slutligen ha vi högers förslag med rösträtt blott åt kommunalt röstberättigade kvinnor.

När detta skrives, är utgången ännu icke bekant.* Alla partiband lära vara upplösta, och grupperingarna för och emot kvinnors rösträtt baserade på de enskilda sympatierna och antipatierna i denna fråga. Själva regeringen står ju splittrad i denna sak. Emellertid lär intet komma att lämnas oförsökt af dem, som önska att frågan faller.

*) I samma stund som tidningen lägges i press när oss underrättelsen att regeringen tagit billen tillbaka.

Miss Jessie Ackermann föreläser i Stockholm. Stockholm har i dessa dagar gästats af en amerikanska, miss Jessie Ackermann, en af det stora landets i väster socialt intresserade kvinnor, skriftställarinna, globetrotter och — präst. Miss A., som tillhör ett baptistsamfund, var den andra kvinna i ordningen, som prästvigdes i Amerika. Så hon tar plats vid sidan af miss Shaw.

Rå inbjudan af Stockholms F. K. P. R. talade nu miss Ackermann sistliden måndag afton på ett offentligt möte i K. F. U. M:s stora sal. Med amerikansk lätthet att tala och stor humor kåserade hon öfver de australiska kvinnornas kamp för politiska rättigheter. Det talrika auditoriet visade sig uppfatta de roliga och kvicka poängerna äfven i n n n n tolken hunnit öfverflytta dem till svenska. Lifliga applåder hälsade det spirituella föredraget.

Kvinnoföreningarnas i Stockholm möte med anledning af ålderdomspensioneringsförslaget.

De två möten, som på initiativ af Fredrika-Bremer-Förbundet med 15 kvinnoföreningar som inbjudare anordnats förliden vecka, torsdags och lördags afton, i Stockholm med anledning af ålderdomspensioneringsförslaget, ägde rum i till sista plats fyllda lokaler. Den eniga protest från kvinnohåll mot kvinnornas särställning inom förslaget, som härmed fick sitt uttryck, var af starkt imponerande verkan. De olika inledarna, fröken Anna Åbergsson, dr Karolina Widerström, fru Agda Östlund och fröken Gertrud af Klintberg, belyste under skarp kritik frågan från olika sidor. Någon diskussion i egentlig mening följde ej på inledningsföredragen, då samtliga de talare, som uppträdde sedan ordet förklarats fritt, utan undantag anslöto sig till kritiken på denna punkt af förslaget.

Fröken Anna Lindhagen berörde i sitt inlägg den Brantingska reservationen, som hon ansåg borde af riksdagen antagas, sedan den rensats från en del oegentligheter.

Moderata kvinnoförbundets och K. F. U. K:s representanter, fröknarna Cecilia Milow och Anna Roos, framträdde den första möteskvällen för att särskildt uttala sina föreningars anslutning till den resolution, som af ordföranden vid mötena, fru Agda Montelius, framlagts och som hade följande lydelse:

Kvinnor, samlade till offentligt möte i Stockholm den 23 jan. 1913, vilja med anledning af det af därtill utsedda kommitterade framlagda förslaget till lag om allmän pensionsförsäkring uttala en bestämd protest emot den särställning, som gifvits kvinnorna i nämnda förslag, en ställning, hvartill icke heller något motstycke finnes inom de länder, där socialförsäkringen genomförs.

Enligt lagförslaget skola kvinnorna bära samma afgiftsskyldighet som männen men dock erhålla lägre såväl afgiftspensioner som pensionstillägg. Kommitténs motivering: kvinnornas längre lifslängd samt större invaliditet — hvilken senare ofta torde vara beroende på ekonomisk invaliditet — kan icke hafva gällande kraft i en obligatorisk folkförsäkring, där solidariteten bör vara den enda ledande principen.

Mötet protesterar mot den föreslagna uppdelningen af samhället i tvenne helt olika ställda hälfter, män och kvinnor. Under framhållande af de ödesdigra följder i socialt hänseende en dylik splittring skulle medföra, uttalar mötet ett bestämdt yrkande, att såväl afgiftspensioner som pensionstillägg med lika inbetalningsskyldighet för båda könen må utgå med lika belopp för män och kvinnor, så att socialförsäkringens grundtanke, solidariteten, helt och fullt tillämpas.

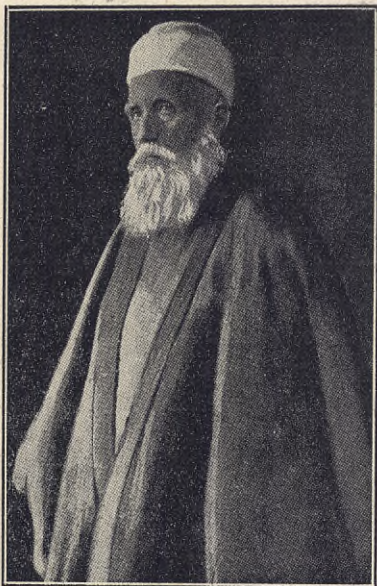
Resolutionen antogs vid bägge mötena enhälligt af de församlade.

Sprid Dagny!

Annonsera i DAGNY!

Abbas Effendi, Abdu'l-Baha.

”Babisternas intelligens, deras moraliska värde och ärlighet äro stora, men man har mycket öfverdrifvit deras sträfvan att förbättra kvinnornas ställning”, står det i Encyclopaedia Britannica i den rätt uttömmande artikeln om babismen.

Och likväl har sektens nuvarande öfverstepräst, Abdu'l-Baha = Bahas tjänare, rätt nyligen hållit föredrag i London om ”kvinnans jämlikhet med mannen”.

Det var Mrs Despard som introducerade honom och redogjorde något för den s. k. Bahai-rörelsen i Persien och för den babistiska religionens blodiga historia. Hur den uppstod (på 1840-talet), då en ung sayid värtaligt förkunnade läran om Bab, om lifvets port, som det har blifvit till i den allmänna uppfattningen, och hur han blef martyr med många af sina anhängare, som det ofta sker med dem, hvilka predika emot det, som helgats af häfden. Babismen är en muhammedansk sekt men hyllar den tanken, som då och då uppkommer, att människor i och för sig äro för mer än människor som religionsbekännare och att Gud är människornas Gud mera än religionernas.

”O, du Allsmäktige”, sade Abdu'l-Baha vid slutet af sitt anförande, ”befäst de här närvarande i deras tro; hjälp deras själar att höja sig och stå mänskligheten bi — hjälp dem att upprätta kvinnorna, på det att de må bli fria från fördomar och få skåda Guds ansikte.”

Därförinnan hade han på sitt bildrika språk talat om kvinnornas insats i samhällsarbetet.

”Mänskligheten”, sade han, ”är som en fågel med dess två vingar; — männen äro den ena, kvinnorna den andra. Om icke vingarna äro starka och drivas af

samma kraft, kan ej fågeln höja sig. Enligt denna tidsålders ande måste kvinnorna gå framåt, uppfylla sin bestämmelse i alla lifvets grenar och blifva männens jämlikar. De måste komma att arbeta i jämbredd med männen och erhålla alla deras rättigheter.”

Och sedan han redogjort för de humanitära argumenten för kvinnornas medborgarskap och affärdat de falskt vetenskapliga slutsatserna om hennes intellektuella underlägsenhet, öfvergick han till att tala om de stora historiska kvinnorna och berättade under församlingens intresse om den kvinna af hans egen sekt, skaldinnan Qerratu'l-Ayn, som den 31 augusti 1852 tillika med trettio andra babister led den grymmaste martyrdöd. Han betonade från sin orientaliska ståndpunkt den käckhet hon visade därmed, att hon trots landets uråldriga vana lade af sin slöja, då omständigheterna så fordrade, och talade offentligt med män och till män. Hon fängslades, undergick tortyr och pinades på många olika sätt, men lät ej öfvervinna sig. I fängelset sade hon: ”Ni kunna döda mig, men ni kunna inte hindra kvinnornas frigörelse.” Hon dog som en hjältinna, och när hon gick till döden, gick hon som till en bröllopsfest.

”Än i dag”, tillade Abdu'l-Baha, ”finns det bland bahas i Persien kvinnor som visa prof på okufligt mod och framstående poetisk begåfning; deras ord äro värtaliga, och de uppträda och tala till stora församlingar af män och kvinnor.”

Till sist lyste Abdu'l-Baha sin öfversteprästerliga välsignelse öfver de samlade och tog afsked med allvarliga, upphöjda ord. ”Gif oss af din godhet, o Herre, på det att alla människor må ernå kunskap om dig. Gif din hjälp till lika frihet för män och kvinnor, så att till och med orden man och kvinna må förgätas härvidlag. Må de som en enhet tjäna dig och erhålla din välsignelse.”

Det var en paus i lifvets brådska, då Abdu'l-Baha i London talade sina ord af österländsk vishet, och det säges, ”att det icke fanns någon, som icke var gripen af hans värdiga hållning och hans af hög inspiration burna ord.”

Ellen Wester.

Statsanslag för fortsättningskurs vid statens normal-skola för flickor. Rektorn vid Statens normalskola för flickor har hos k. maj:t gjort framställning om ett statsanslag på 3,000 kr. för upprättande vid skolan af en fortsättningsklass, afsedd att ge utbildning för de i vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningarna samt därmed jämförliga befattningar i allmän eller enskild tjänst. Ett försök i denna riktning är ifrågasatt vid skolan, där man från och med läsåret 1913—1914 ämnar inrätta en ettårig fortsättningskurs.

Annonsera i DAGNY!

Tanke- och resebilder

ur

Fredrika Bremers bref till en väninna.

Meddelade af *Lotten Dahlgren*.

II.

"Från Sions berg och hus".

Jerusalem d. 1:ste febr. 1859.

Godt nytt år, min Fredrika, ifrån Sions berg och hus, där jag nu har min boning! Underligen har jag blifvit förd hit, och underligt är det mig att vara här, men godt, och jag kan ej säga dig huru fullt det kännes i hjärta och hjärna! Jag känner det som en stor välsignelse men ock som en stor uppfordran att få dröja på detta rum, rummet för människosläktets högsta och heligaste minnen, målet för så många stora förhoppningar, så många tankens brinnande frågor ännu i dag! Må jag ej blifva det ovärdig!

Mätte det vara frid hos dig, min Fredrika, och hos våra kära och i vårt land, den frid som förer till lif och fröjd! På längre håll än någonsin (hvad t i m-v ä g angår) skild hemifrån, känner jag mig nära till själ och hjärta och gläder mig åt att snart komma hem.*) Jag känner mig nu vid denna min resas mål, och, vill Gud, så drager jag härifrån hemåt i slutet af nästkommande april månad öfver Grekland och hoppas återse Sverige snart efter midsommar. Huru kärt det skall bli mig återse det och alla mig där kära, kan jag icke säga. Idag hvälfver sig en strålande blå himmel öfver Jerusalems kullar och luften är som på en majdag hos oss. Från fönstret, vid hvilket jag skrifer till dig, ser jag fritt ut öfver staden, med dess medelpunkt d. Heliga grafven och höjderna kring Jerusalem. Oljoberget och den dunkelblå kedjan af Moabs berg ser jag från taket af min boning. Utsikten från Oljobergets höjd öfver Jerusalem, Judea-öken, Döda hafvet och Jordan är något af det ovanligaste jag sett. Och Getsemane, och Hinnoms, Kidrons och Josaphats dalar! Ack, Fredrika! Det finns ingenting desslikes på jorden i egendomlighet och betydighet för tanken. Men hvarje fläck här är minnesrik. Det pittoreska af det närvarande Jerusalem och dess omgifning ligger i synnerhet i den blandade österländska befolkning af många land och tungomål och klädedräkter, som tränges där under denna tid mellan jul och påsk, då tusentals pilgrimer från alla kristna och halfkristna folk omkr. Palestina komma till d. Heliga staden.

(Ur ett senare bref.)

Böcker felas mig icke här. Bland filosofiska, som arbeta i samma riktning, läser jag Bunsens högst intressanta och värdefulla, men innerst högst otillfredsställande sednaste bok: *Gott in der Geschichte*. Känner du det? Det hjälper mig att tänka och att andliga kämpa! Däremellan gör jag besök i Harems härstädes och lär mig känna hvad deras inneyanarinnor tro

*) Som bekant återkom Fr. B. till Sverige först sommaren 1861.

och tänka om detta och det tillkommande lifvet. Då och då gör jag utfärder till minnesrika ställen omkring Jerusalem och låter därvid ej det ringaste störa mig af de lärdas tvifvel öfver äktheten af vissa orter, som traditionen uppgifver. Att den märkvärdiga dubbelkula, som man i Bethanien säger vara Lazari graf, påstås af de lärda omöjligt kunna vara en graf sedan denna tid bekymrar mig icke det ringaste. Grafven är mig icke det betydande härvid utan det, att Jesus grät vid grafven och "förbitrades i sitt sinne", då han såg Lazari systrar och judarna gråta, det är mig af oändlig betydelse, ty däri ser jag hans djupa medkänsla, hans sympati med alla, som gråta vid grafvarna, och i honom ser jag Guds hjärta. "Jesus Kristus i går, i dag och så i evighet." Att han här inför Juda öken och det Döda hafvet, hvars spegel glänsar för ögat från Bethaniens kullar, uttalade orden: "Jag är uppståndelsen och lifvet" o. s. v. Det och handlingen, som följde bekräftande orden, det är af oskattbar, oändlig betydelse för medvetandet och hjärtat.

Det solbelysta Hellas.

Athen d. 20:de sept. 1859.

Var du klarseende, min Fredrika, då du förliden vinter skref till mig i Jerusalem: "Du vill kanske blifva utrikes ett år till!" Då tänkte jag verkligen ej därpå. Jag önskade komma hem; jag var fast besluten att resa hem under sommaren, och ännu för fjorton dagar sedan tänkte jag förvisso att komma hem åtminstone till hösten, och det drog mig hjärtligt att återse mitt hem och mina vänner. Litet orolig hade jag mellertid blifvit öfver min sena hemkomst, och vid tanken på de intressen och göromål, som denna vinter skulle upptaga min tid i Stockholm, och hindra mig att åt redaktionen af min resdagbok ägna den tid och uppmärksamhet detta fordrar. Jag tänkte ibland: "Det vore dock bättre för detta arbete, nu så viktigt för mig, om jag kunde dröja denna vinter i Athen och ägna mig helt däråt." Men huru? I ett hotell blefve det mig mycket för dyrt att lefva, och jag behöfde för vintern ett familjelif, läsning och samtal om aftnarna o. s. v. Då nu detta ej själfmante bjöd sig, ville jag ej göra något för att söka det. "Skall det komma, så kommer det nog!" tänkte jag, och så tog jag afsked af Athen och begaf mig med drottningens af Grekland hofpredikant herr Hansen och hans fru på resan till Nauplia, Argos och Corinth, för att därifrån till sjöss genom den Corinthiska viken fortsätta resan mot norden, mot norden! Men dagarnas skönhet, resans goda verkan på fru Hansens hälsa, möjligheten att då vi nu voro flera (en tysk professor från Erlangen hade sltit sig till oss) kunna göra en längre

utflykt för godt pris, ändtligen lusten att se Arkadien och Lacedemonien lät oss utsträcka vår tillämnade restur vida öfver vår första plan, och så reste vi tillsammans in i Arkadien och därifrån till Sparta, en besvärlig resa, ty den måste ske till häst, på ofta rätt elaka stigar, öfver höga berg och djupa dalar och med de uslaste härbergen för nätterna, men rikligen blir man lönad genom naturscenernas egendomlighet, skönhet och storhet. I synnerhet är åsynen af Spartas dal eller ofantliga slätt vid foten af Taygetos jättemur med dess hundra stenkupoler och med den silfverklara Eurotas glänsande fram genom vingårdar och buketter af rosenlager i dalen en tafla, som en gång sedd stämplar sig i själ och sinne med en ljusbilds klarhet och bestämthet. Det är egendomligt och stort och skönt på en gång, med kraft.

Jag kan ej säga dig, min Fredrika, huru jag njöt denna resa, som gynnades af det skönaste väder, under hvilken jag lärde känna mycket egendomligt af Greklands natur och folkliif och som dessutom genom herr Hansens omsorg blef mig trygg och lätt. Under resan blevo Hansens och jag rätt hjärtliga bekanta, och de frågade mig om jag icke skulle vilja bliiva hos dem i Athen denna vinter. De voro barnlösa, älskade ett stilla lif och ville sörja för mig som för en moder. Jag hade redan i Athen lärt känna H. som en ovanligt tänkande och upplyst prästman, hvars samtal voro mig till nytta och nöje. Kort och godt, min Fredrika, jag insåg att jag för mig och det arbete jag har för handen ej kunde göra bättre än att antaga detta tillbud och — jag gjorde det.

Tinos d. 7 apr. 1860.

Ett par dagars påsklof har jag nu tagit mig för att bevista en af grekernas förnämsta nationella och religiösa fester, den jag ej borde försumma, och som den är på ön Tinos — den lilla ön skall du upptäcka bland Cykladerna (i Aegeiska hafvet) — så har jag rest dit och begagnar där ett par timmars ro för att skriva till dig dessa rader. Den religiösa delen af festen är det bedröfliga däri, ty denna vittnar om det ytliga och hedniska i grekernas religiösa lif; och detta vittnesmål är, dess värre, fullkomligt sannfärdigt. Men af glad intresse är att vid detta tillfälle se en samling af många tusen greker och grekinnor från Smyrna, Creta, Alexandria, Konstantinopel, äfvensom från det fria Greklands städer och öar, att se deras väsen, lynne och kostymer. Detta allt är högst pittoreskt. Af ett ännu större och innerligare intresse är det för mig att här litet närmare lära känna de grekiska öarnas lif, luft och lynne; ty det har bekräftat min aning att dessa öar, i äldsta tider helgade af gudasagor och tempel, äro ämnade att i vår tid bliiva helande hälsohem för jordens barn af alla folk — för tacksamma, i anda och sanning tillbedjande människor, N. B. när dessa kunna vistas där utan att plågas af loppor och annan ohyra, hvilket icke ännu är fallet. Ty hoteller, värdshus eller rum för resande finnas ännu ej på dessa öar; de gästfria innevänarna öppna gärna sina hus och hem för främlingar och den grekiska gästfriheten är likså hjärtlig och riklig som den

svenska och schweiziska, men — comforts får man ej tänka på! Men luft, vatten (källvatten), lifsmedel, frukter och denna himmel — det är makalöst! Sjuklingar bli friska och starka blott af att vistas här en tid. Därtill är folket godt, mildt, idogt och välbehållet; lifvet har mycket af det antika herdelifvets skönhet och behaglighet. Denna morgon, som jag tillbringat ensam under olivträden vid "Pan Hagyas" kyrka (på det gamla Poseidonstemplets grund), jag ville kunna måla för dig dess skönhet, och utsikten öfver det sollysta, lugna hafvet, af de ryktbara öarna Delos — som ansågs så helig att ingen dödlig där fick begravas, Naxos, där Ariadne öfvergafs af en människoson och tröstades af en gud, Paros, af hvars marmorbrott en hel värld af gudabilder gått fram och ännu går, Syphnos, Cheos, Syra, Mykonos, Ios (med Homers graf), alla öar märkvärdiga för gamla sagor och tempel, eller för unga skönheter af himmel och haf, jord och luft. De ligga söderut från Tinos i halfkrets. Ej heller nöjer jag mig att härifrån betrakta dem utan skall i juni månad särskildt besöka åtskilliga af dem. För får jag ej tid därtill.

Naxos d.?

Jag måste nu säga dig litet om mitt yttre lif. Helt nyligen har jag under tre veckors tid på kung Ottos lilla kutter genomströfvat Aegeiska hafvet i flera riktningar från ö till ö, från tempel till tempel och därunder gjort bekantskap med öarna Aegina, Syra, Delos, Rhenea, Ios, Santorini, Sikynos, Paros och Naxos, och därunder lärt känna dessa öars natur, närvarande tillstånd och hvad de kunna bliiva en gång under lyckligare förhållanden för deras utveckling än de närvarande. Jag har slutligen slagit mig ned i en af Naxos tjugusendalor för att rätt lära förstå hvad ölifvet här är och kan vara. Oaktadt naturens ovanliga skönhet här, luftens och himmelens renhet råder jag ej någon att göra det efter som ej genom enskildta personers godhet och artighet kan här få ett enskildt hus och lifvets förnödenheter. Dessa grekiska öar äro ännu i ett fullkomligt oskuldstillstånd hvad inrättningar för lifvets bekvämlighet angår, synnerligen för främlingar, som högst sällan komma utom på flyktiga besök. Likväl äro dalarna på Naxos, dess luft, vatten, växter af verklig paradisisk skönhet. Men den starka värmen mattar känslan därför. Kunde jag dock beskriva för dig den lilla flod eller bäck, som vattnar Flerios och Melunes dalar, dess bädd hela vägen kantad af blommande rosenlager och lummiga plataner, dess källa i en lund af vildt växande, de skönaste buskar och träd, så skulle du säga mig, att det är mycket naturligare och förståndigare att tro att denna flod (Flerios flod) är en naturande, en najad såsom man fordom här trodde det, än att se däri blott ett vattendrag som ett annat, utan individualitet, utan en egen liten källsjäl för sig. Jag besöker folket i deras hyddor, bevisar bröllop och andra fester, jag skall berätta dig därom — en annan gång. Om tre veckor afhemtats jag åter här af kung Ottos kutter, besöker ännu ett par öar och reser sedan åter till Athen.

Hem!

Wien d. 26:te juni 1861.

Tack och välsignelse, min Fredrika, för dina hjärtliga ord (af d. 20:de maj), som hafva glädit mig här! Det har kostat på mig att på så lång tid ej höra något från dig. Och nu, då jag nalkas mitt nordliga hem, längtade jag efter ett vänligt välkomstord därifrån. Du gaf mig det. Tack! Du glädde mig ock med de många goda saker som äro i gång därhemma. Gud vare tack att så många goda arbeten äro i verket. Om våra små försök stranda gör ingenting, blott att det goda sker.

Huru jag gläder mig att återse dig och få språka om många ting. Och den goda Lotten Wennberg! Jag följer nära efter mitt bref om allt går som jag ämnar och hoppas! Jag skrifer därför icke nu många ord. Lef väl, söta min Fredrika. Snart, vill Gud, omfamnas du af C:o af den gamla alltid samma

tillgifna väninna

Fredrika Bremer.

P. S. Icke samma till den yttre människan, som blifvit betydligt åldrad sedan du såg henne sist.

Riksdagen.

Nattarbetsfrågan. Hr Lindhagen motionerar i andra kammaren om att riksdagen måtte be regeringen taga i öfvervägande huruvida Sveriges biträdande af Bernkonventionen om det kvinnliga nattarbetet kan anses utgöra hinder att från den svenska nattarbetslagens tillämpning göra undantag, så att den icke hindrar kvinnorna i deras arbete för att finna sin utkomst. Vidare föreslår motionären att regeringen ville behjarta angelägenheten att vid de internationella konferenserna om lagstadgad arbetarskydd från svensk sida påkallas intresse äfven för människans hälsa och för frågornas lösning utan skillnad till kön, då en sådan skillnad icke betingas af sakens ofrånkomliga natur.

Statens städerskor fast anställda. Hr Lindhagen har vidare väckt motion om att statens städerskor skulle blifva fast anställda. Han föreslår däri en skrivelse till k. m:t med begäran om utredning i hvad mån hos statens verk och myndigheter personer äro på ett stadigvarande sätt sysselsatta med städning och rengöring att läggas till grund för förslag i riksdagen om erforderliga åtgärder i ändamål att jämväl dessa biträden må erhålla fast anställning med rätt till sjukhjälp, semester och pension. Om detta ej kan bifallas föreslås, att åtminstone vissa skäligen med fast anställning förbundna förmåner måtte beviljas. Till jämförelse framdrar motionären motsvarande förhållanden hos kommuner och allmänna inrättningar.

Föreningsmeddelande.

Fredrika Bremer-Förbundets Helsingborgskrets hade d. 23 dennes anordnat en underhållningsafton för arbetare-hustrur med uppläsning och föredrag om "Hem och skola" af kyrkoherde K. Sandegård samt sång af kyrkliga ungdomsföreningens sångkör under ledning af folkskollärare G. Herlin.

Frågor och svar.

Hvar kan man prenumerera på Dagny?

I landets alla postanstalter och boklädor kan man beställa huru många ex. som helst.

Skall man alltid prenumerera å dessa ställen?

Ja, ifall man önskar endast 1, 2, 3 eller 4 ex. skall man alltid göra det.

Hvad kostar Dagny i postanstalter och boklädor?

Dagnys postprenumerations- och boklädspris är kr. 4:50 för $\frac{1}{2}$, 2:50 för $\frac{1}{4}$, och 1:25 för $\frac{1}{8}$ år.

Hvilka villkor erhålla prenumerantsamlare å Dagny?

Den, som samlar minst 5 prenumeranter, erhåller en provision af kr. 1:— för hvarje helårs-, 50 öre för hvarje halfårs- och 20 öre för hvarje kvartalsprenumerant.

Huru skall man förfara för denna provisions erhållande?

Sedan man samlat *minst* 5 prenumeranter, går man tillväga på ett af följande sätt:

- 1) **Antingen:** Genom insändandet af prenumerationsafgiften med afdrag af provisionen beställer man det behöfliga antalet ex. (hur många som helst, men *alltid minst* 5) direkt från Dagnys exp., Stockholm, som under samlarens adress i ett och samma paket sänder *alla* beställda ex. Samlaren har då att ombesörja utdelningen till de samlade prenumeranterna.
- 2) **Eller:** Man prenumererar å närmaste postkontor (*ej* annorstädes) för de samlade prenumeranterna, detta under hvars och ens adress, begär kvitto å samtliga erlagda afgifter, tillställer oss detta kvitto, då vi omgående pr postanvisning sända samlaren den stadgade provisionen.

Hvar, och till hvilket pris kan man nummervis lösa Dagny?

I Stockholms tidningskontor och cigarraffärer samt hos Dagnys kommissionärer i landsorten. Pris 10 öre pr nummer.

Alla skrivelser rörande expeditionen adresseras:

**DAGNYS EXPEDITION,
STOCKHOLM.**

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halfva priset eller $7\frac{1}{2}$ öre pr mm.)

Kvinnlig Gymnastikdirektör

önskar nu genast plats å institut, sjukhus el. hos läkare i inel. utlandet. Svar till S. X. Y., Lund, p. r.

Bildad flicka

önskar skrifarbete eller öfvers. fr. tyskan. Sv. t. "Litterär", p. r., Hudiksvall.

En ung, elementarbildad, musikalisk flicka,

kunnig i finare broderiarbeten, söker plats som hjälp och sällskap. Är villig undervisa i musik samt hjälp med läsläsning. Svar till "Solweig, 18 år", Postbox n:o 50, Malmö.

Legitimerad sjukgymnast

önskar plats i familj eller å institut. Svar till "Margareta 1910", Svenska Dagbladets exp.

Från 15 Febr.

önskar 24 års flicka plats i bättre familj som husmoders hjälp. Är villig att deltaga i hemmets sysslor. Önskar anses som familjemedlem. Svar emotes tack-samt till "E. S. 1913", Svenska Dagbladets hufvudkontor.

Bättre flicka

med 1-årig kurs i sjukvård önskar plats. Svar till "M. A.", Svenska Dagbladets annonskontor, f. v. b.

Sörmländska

glad o. prätigt, af god fam. med verkligt intresse för ett hems skötsel o. komp. däri söker plats att ensam ell. med hjälp af jungfru sköta o. förestå hem där husmor saknas. Sök., som idkar musikstudier, önskade gärna fortsätta därmed på lediga stunder. Ben. svar till: "Ideell verksamhet", Svenska Dagbl. hufvudk., f. v. b.

LEDIGA PLATSER.

Föreståndarinneplatsen

vid Gefle fattigvårds Barnasyl sökes före den 1 mars 1913 genom till Gefle stads fattigvårdsstyrelse ställd, egenhändigt skriven ansökan, åtföljd af sökandens fotografi, ålders och fräjd-betyg, läkarebetyg samt de intyg, helst i vidimerade afskrifter, sökanden vill åberopa till styrkan- de af sin kompetens. Sökanden skall vara i åldern 25—35 år, ogift, för barnavård intresserad och utbildad samt om möjligt äga kunskap i sjukvård och någon kännedom om en kinder- gartenlärarinns uppgift.

Platsen, som tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägnings- rätt och skall tillsättas den 1 april 1913 eller, efter öfverens- kommelse senare, aflönas med 600 kronor kontant pr år, hvar- jämte består ett möbleradt bo- stadsrum och fritt vivre m. m. inom anstalten.

Närmare upplysningar lämnas af Fattigvårdsbyrån, Gefle.

Gefle i januari 1913.

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

G. 603.

Husmoder-
platsen

vid Gefle stads fattigvårdsinrätt- ning sökes före den 1 mars in- nevarande år genom till Gefle stads fattigvårdsstyrelse ställd, egenhändigt skriven ansökan, åtföljd af sökandens fotografi, ålders- och fräjd-betyg, läkarebetyg samt de intyg, helst i vidime- rade afskrifter, sökanden vill åbe- ropa till styrkande af sin kompe- tens. Ålder 30—40 år. Platsen som tillsättes med 3 månaders ömsesidig uppsägningsrätt och skall tillträdas den 1 maj 1913 eller, efter öfverenskommelse se- nare, aflönas med 600 kronor pr år, hvarjämte består ett möble- radt bostadsrum och fritt vivre m. m. inom anstalten.

Närmare upplysningar lämnas af Fattigvårdsbyrån, Gefle

Gefle i januari 1913.

FATTIGVÅRDSSTYRELSEN.

G. 607.

Lärarinnebefattningen

vid Tranetorps fasta småskola i Örkeneds församling, Kristian- stads län, sökes hos skolrådet, adr. Lönsboda, senast den 1 nästkommande februari. Lön en- ligt lag. Slöjdundervisning för flickor.

Skolrådet.

Lärarinna i huslig ekonomi.

Platsen som lärarinna i hus- lig ekonomi vid Värmlands kvinnliga folkhögskolas Husmo- dersafdelning kungöres härmed ledig till ansökan. Tjänstgö- ringsskyldigheten omfattar prak- tisk handledning af omkr. 12 elever i husliga göromål, med särskild hänsyn till ett landthus- hålls behof, samt teoretisk un- dervisning i födoämneslära. Lön för tre månaders tjänstgöring (maj—juli) 400 kr. kontant samt fri kost och bostad, med löne- tillökning för den händelse kur- sens längd utsträcker sig öfver tre månader. Till styrelsen ställd ansökan insändes före den 1 febr., till skolans rektor, fil. dr. Hjalmar Heden, adr. Molkom.

En lärarinneplats vid Laholms stads småskolor

är ledig att tillträdas den 15 februari 1913. Lön 100 kronor utöfver lag, 100 kr. till bostad och bränsle samt 70 kr. för slöjd.

Ansökningshandlingar torde insändas före den 25 dennes till undertecknad.

Laholm den 13 januari 1913.

Henrik Larson.

Skolstyrelsens ordförande.

Har Ni kylda händer,

grof, rynkig eller röd hud, använd då endast den berömda och mest välgörande

Hudcrêmen Skin Food.

Pris 1:25 o. 2:00 kr. pr burk sändes mot postförskott (porto 40 öre) endast från

Gustaf E. Lindström.

Höllandaregatan 8 B. Stockholm C. (A. F. 1408).

Ärade Damer!

Hvem af Eder vill ej öka sina inkomster med 5 kr. pr dag. Detta kan ske genom att till vänner och bekanta försälja det nya hudmedlet »Anatol» som betingar ett minut- pris af 2 kr. pr. fl. Sändes direkt från fabriken till ett pris af 1 kr. pr. st. om minst 10 fl. rekvireras, fraktfritt, mot förskottslikvid. Agen- ter antagas. Begär prospekt. Ana- tolfabriken, Vikingagatan 11, Sthlm. Riks. 11032. (A. F. 1411).

The Berlitz School of Languages

A. tel. 16509. R. 8532. Nybrog. 9.

:: vid Dram. Theatern. ::

Aftonkurser kr. 9 pr mån. 25 kr. pr kv.

Små klasser och privat undervisning

Proflektion och prospekt gratis.

:: Öfversättningar. ::

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.) Praktisk metod, utan träckling. Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR, Stockholm.

Sibylleg. 36. R. T. 35 30. A. T. 21004.

EVA EGNÉR, Malmö.

Fersens väg 2. Tel. 4490, ev. 4083.

MAZETTIS ÖGON-CACAO

pr hektopaket 45 öre

delikat — kraftig — hälsosam

MAZETTIS SPIS-CHOKOLADER

:: särdeles fina och välsmakande ::

För kapitalister, särskildt fruntimmer, har det länge varit ett önskningsmål att kunna öfverlämna vården af sina värdepapper och skötseln af sina affärer åt någon person eller institution, som med absolut säkerhet förenade punktlighet och noggrannhet i utförandet af det anförtrodda uppdraget äfvensom pris- billighet. En sådan institution är

Stockholms Enskilda Banks Notariatafdelning

(Lilla Nygatan 27, expeditionstid 10—4),

som under garanti af Stockholms Enskilda Bank åtager sig vård och förvaltning af enskilda personers och kassors värdepapper.

Exempel 1. Om en person hos Notariatafdelningen deponerar obligationer, inkasserar Notariatafdelningen vid förfallotiderna kuponger och tillhandahåller deponenten influtna medel. Vidare efterser Notariatafdelningen utlotningar af obligationer och underrättar deponenten i god tid, ifall en denne tillhörig obligation blifvit utlottad, samt lämnar förslag till ny placering af det ledigblifna kapitalet.

Exempel 2. Om inteckningar deponeras hos Notariatafdelningen, underrättar Notariatafdelningen gäldenären därom att räntorna å in- teckningarna skola till afdelningen inbetalas, hvarefter de medel, som inflyta, till deponenten redovisas. Vidare tillser Notariatafdelningen, att inteckningarna blifva i vederbörlig tid förnyade. Om en hos af- delningen deponerad inteckning genom underlåten förnyelse skulle förfalla, ersätter Stockholms Enskilda Bank därigenom uppkommen skada.

Förvaringsafgift: 50 öre för år per 1,000 kronor af depositionens värde, dock ej under två kronor.

Åhlnska skolans kurs i huslig ekonomi

borjar onsdagen den 5 februari. Anmälningar mottagas och lämnas alla dagar kl. 12—2 i skolans lokal Dalagatan 16—18 eller hos frö- ken M. Cassel, Floragatan 13. Sthlms-telef. Öst. 5190.

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

En försäkringstekniker om kvinnans ställning i ålderdoms- pensioneringsförslaget.

De engelska kvinnorna inför afgörandet.

Kvinnoföreningarnas i Stockholm möte med anledning af ålderdomspensioneringsförslaget.

Abbas Effendi, Abdu'l-Baha. Af Ellen Wester.

Tanke- och resebilder ur Fredrika Bremers bref till en väninna. II. Meddelade af Lotten Dahlgren.

Riksdagen.

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.